

101382

HD 9/1-1991

Den nye tid

I 1939 var 30-åra gode. I Tyskland var man over på offensiven. Alle var i arbeid, og det som nå er verdenskrig 2 i ettertid, kom i gang. Et år etter var vi involvert. Tyskerne okkuperte Norge. Vi forsto ingenting. For troppene var smilende blide soldater, som hjemme ble innbilt at de kom som hjelpere mot England. Folk forsto ingenting. Men vi var brått i krig med dem. En krig vi tapte.

Vår regjering med sin utenriksminister valgte å vurdere hva en mobilisering ville koste. I mellomtiden besatte Tyskland alle norske stillinger og fremtvang kapitulasjon.

Nesten tusen norske soldater var da gått med — døde. Hva gjorde den norske regjeringen for å avverge dette? I 1939, ingenting? Å jo da. De gjorde egenmektig stopp i det som skulle vært stortingsvalg. Valgte seg ulovlig en ny sesjon. Med de forferdelige ulykker dette skulle føre med seg.

En skokk med udugelige ministre skulle vært skiftet ut. Og vi ville antakelig mobilisert i tide. Med tyskere over alt, skulle det norske folk nå forberede seg på å overleve. Det gjorde de på en ufattelig innsats. Ingen svalt i hjel. Landet våknet i mai 1945, med jernbanenettet og veiene i nedslitt tilstand, men brukbare store flyplasser bygd over hele landet. Verft og fabrikker var for det meste intakte og mange var nye.

Egil Ragnar Mickelson

HD 9/1-92

I ettertid

Vi kom oss igjennom okkupasjonen på et vis. Da det hele var over, og historien skulle skrives, var det da som alltid før — seierherren som skrev historien.

All forherligelsen av de håpløses kamp og forståelsepærens egen fortreffelighet er det skrevet mye om. Matmangel var det egentlig ikke, selv om det var snaut til tider. Polen som alene kunne fø hele Europa, Frankrike, Europas matkammers, Beneluxlandene, Danmark, hele Øst-Europa, handlet Norge med over clearing. Byttet til oss mangelvare for produkter vi kunne avse. Da krigen var over, skyldte vi 800 millioner kroner, etter 1939-kurs. Ble dette noen sinne betalt? Tror ikke det!

Det ble heller ikke godtgjort i erstatningen etterpå. Det var mat nok i Europa, men terrorbombingen mot sivile mål, av de vestallierte, ødela alle transportmulighetene av mat. Med katastrofale følger for vårt land. I mai 1945 var menyen på Grini potetflas. Det var på tide fangene kom seg hjem. De vestallierte bidro ikke med en eneste matsending. De bombet heller Norge i filler der de kom til.

Jeg har stor respekt for de kvinner og menn i dette land som greide å løse oss gjennom disse vanskelige tider. Mat til 400 000 fremmede soldater ble det også. Fikk disse kvinner og menn noen medalje? Jeg vil få gratulere og vise min aktelse nå, så lenge etterpå.

Egil Ragnar Mickelson